

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΟΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ
ΝΟΜΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΟΥ
ΚΡΑΤΟΥΣ

Αριθμός γνωμοδότησης 25/2020
ΝΟΜΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ
ΤΜΗΜΑ Β΄

Συνεδρίαση της 11^{ης} Φεβρουαρίου 2020

Σύνθεση:

Πρόεδρος : Στέφανος Δέτσης, Αντιπρόεδρος ΝΣΚ.

Μέλη: Ευγενία Βελώνη, Αντιπρόεδρος ΝΣΚ και Θεόδωρος Ψυχογιός, Δημήτριος Χανής, Κωνσταντίνος Κατσούλας, Αλέξανδρος Ροιλός, Αδαμαντία Καπετανάκη, Ελένη Πασαμιχάλη, Χριστίνα Διβάνη, Πέτρος Κωνσταντινόπουλος, Διονύσιος Χειμώνας και Ελευθερία-Παναγιώτα Δασκαλέα- Ασημακοπούλου, Νομικοί Σύμβουλοι του Κράτους.

Εισηγήτρια: Ελένη Πασαμιχάλη, Νομική Σύμβουλος του Κράτους

Αριθμός Ερωτήματος: Το με αριθμό πρωτοκόλλου ΔΕΕΦ Α 1157755 ΕΞ 2019/14-11-2019 έγγραφο της Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Εσόδων, Γενική Διεύθυνση Φορολογικής Διοίκησης, Διεύθυνση Εφαρμογής Έμμεσης Φορολογίας - Τμήμα Α΄ ΦΠΑ, Διεύθυνση Εφαρμογής Άμεσης Φορολογίας- Τμήμα Β΄, Διεύθυνση Εφαρμογής Κεφαλαίου και Περιουσιολογίου - Τμήμα Α΄, Διεύθυνση Εισπράξεων - Τμήμα Ε΄.

Ερώτημα: 1) Αν εφαρμόζονται στην συγκεκριμένη περίπτωση του Δ.Π., πρώην Προέδρου και Διευθύνοντος Συμβούλου ανώνυμης βιομηχανικής

εταιρείας που έχει ενταχθεί στην ειδική εκκαθάριση του άρθρου 14^Α του ν. 3429/2005, οι διατάξεις της παραγράφου 4 του άρθρου 31 του ν. 4141/2013 και αν ναι ποιο είναι το αντίστοιχο χρονικό σημείο της περίπτωσης γ' της παραγράφου 4 του άρθρου 31 του ίδιου νόμου που αναφέρεται στις περιπτώσεις παύσης της αναστολής εκτέλεσης, κατά τον ΚΕΔΕ και της ποινικής δίωξης των νομίμων εκπροσώπων. 2) Σε περίπτωση που δεν εφαρμόζονται οι διατάξεις του άρθρου 31 του ν. 4141/2013, η θέση της εταιρείας στο καθεστώς της ειδικής εκκαθάρισης του άρθρου 14^Α του ν. 3429/2005 συνεπάγεται την απαγόρευση λήψης μέτρων αναγκαστικής εκτέλεσης μέχρι την ολοκλήρωση της εκκαθάρισης μόνο έναντι της επιχείρησης, όπως ρητά ορίζει η παράγραφος 20 του παραπάνω άρθρου, ή και έναντι των συνυπεύθυνων για την καταβολή των οφειλών αυτής φυσικών προσώπων και 3) Αν με οποιαδήποτε από τις παραπάνω διατάξεις αναστέλλεται/απαγορεύεται κάθε μέτρο αναγκαστικής εκτέλεσης έναντι των συνυπεύθυνων φυσικών προσώπων, μπορεί αυτό να συνεπάγεται την άρση οποιασδήποτε ευθύνης των προσώπων αυτών, ώστε να μην εμφανίζονται καθόλου ως συνυπεύθυνοι κατά το στάδιο της αναστολής/απαγόρευσης.

Επί του παραπάνω ερωτήματος το Β' Τμήμα του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους, γνωμοδότησε ως ακολούθως:

Ιστορικό

Στο έγγραφο του ερωτήματος και στα στοιχεία του φακέλου που το συνοδεύουν εκτίθεται το εξής πραγματικό:

1.-Ο Δ.Π., ο οποίος διετέλεσε από 19-4-2010 έως 28-8-2013 Πρόεδρος και από 25-6-2010 έως 28-2-2013 Διευθύνων Σύμβουλος ανώνυμης βιομηχανικής εταιρείας, με αίτησή του προς την ΔΟΥ ΦΑΕ Θεσσαλονίκης ζήτησε να παύσει να εμφανίζεται ως αλληλέγγυα υπεύθυνος με την εταιρεία για τα χρέη αυτής προς το Δημόσιο και εκ του λόγου αυτού μη ενήμερος φορολογικά. Στην αίτησή του για την απαλλαγή από τις παραπάνω οφειλές επικαλέσθηκε τις διατάξεις της παραγράφου 4 του άρθρου 31 του ν. 4141/2013 και ισχυρίσθηκε ότι η θέση της επιχείρησης στην ειδική εκκαθάριση του άρθρου 14^Α του ν. 3429/2005 συνεπάγεται την εφαρμογή των διατάξεων αυτών και στον ίδιο.

2.-Σύμφωνα με το με αριθμό 1076928/3-6-2015 έγγραφο της Διεύθυνσης Εισπράξεων, η παραπάνω ανώνυμη βιομηχανική εταιρεία, η οποία αποτελεί «δημόσια επιχείρηση», είχε περιληφθεί στις επιχειρήσεις προς αποκρατικοποίηση του ν. 3985/2011 που θα πραγματοποιείτο με συγκεκριμένο τρόπο και ειδικότερα με την πώληση ποσοστού 72,6% των μετοχών του Ελληνικού Δημοσίου. Προς τον σκοπό αυτόν εκδόθηκε η απόφαση της Διυπουργικής Επιτροπής Αναδιρθρώσεων και Αποκρατικοποιήσεων με αριθμό 216/25-4-2012 (Β' 1363/26-4-2014), με την

οποία παρασχέθηκε στον Υπουργό Οικονομικών η εξουσιοδότηση να συνομολογήσει σύμβαση με την εταιρεία «ΤΑΙΠΕΔ ΑΕ», προκειμένου να ασκεί αυτή για λογαριασμό του Δημοσίου τα δικαιώματα ψήφου των μετοχών του στην επιχείρηση (ποσοστού 80,97 % επί του μετοχικού κεφαλαίου), μέχρι την ολοκλήρωση της διαδικασίας αποκρατικοποίησης αυτής. Στην πορεία όμως, μετά από αίτηση του Ελληνικού Δημοσίου, ως κυρίου μετόχου, εκδόθηκε η με αριθμό 191/2014 απόφαση του Εφετείου Θεσσαλονίκης (ΦΕΚ ΑΕ ΕΠΕ 1769/24-2-2014), με την οποία η επιχείρηση τέθηκε στην ειδική εκκαθάριση του άρθρου 14^Α του ν. 3429/2005.

3.- Η θέση της εταιρείας υπό το καθεστώς της ειδικής εκκαθάρισης διαρκεί μέχρι σήμερα και υφίσταται προβληματισμός της Υπηρεσίας αν δύναται να εφαρμοστεί για τους νομίμους εκπροσώπους αυτής η προαναφερόμενη διάταξη της παραγράφου 4 του άρθρου 31 του ν. 4141/2013 που ορίζει την αναστολή της ποινικής δίωξης και των μέτρων εκτέλεσης κατά τον ΚΕΔΕ επί των νομίμων εκπροσώπων των εταιρειών που περιλαμβάνονται στο πρόγραμμα αποκρατικοποιήσεων για οφειλές των εταιρειών αυτών προς το Δημόσιο και αν εφαρμόζεται, ποιο είναι το χρονικό σημείο, κατά το οποίο επέρχεται η λήξη της αναστολής και η οριστική άρση της, όπως επίσης και η παύση της ευθύνης των παραπάνω φυσικών προσώπων.

4.- Στο κείμενο του ερωτήματος αναφέρεται επίσης, ότι σε αντίστοιχο ερώτημα που υποβλήθηκε από την Διεύθυνση Εισπράξεων προς την Μονάδα Αποκρατικοποιήσεων και Διαχείρισης Κινητών Αξιών της Γενικής Γραμματείας Δημόσιας Περιουσίας του Υπουργείου Οικονομικών, η τελευταία απάντησε με τα με αριθμό πρωτ. Μ.Α.Δ.Κ.Α. 0014410 ΕΞ 2015/27-9-2015 και Μ.Α.Δ.Κ.Α. 0018335 ΕΞ 2015/2-12-2015 έγγραφά της ότι: «όσον αφορά στο θέμα της υπαγωγής ή μη του αιτούντα στις διατάξεις της παραγράφου 4 του άρθρου 31 του ν. 4141/2013 θα υποβληθεί ερώτημα στο ΝΣΚ, δεν γνωρίζει να υπάρχει κάποια ειδική διάταξη νόμου για την απένταξη της εταιρείας από το πρόγραμμα αποκρατικοποιήσεων των νόμων 3985/2011 και 4093/2012, ότι σύμφωνα με το άρθρο 2 του ν. 3049/2002 ως αποκρατικοποίηση ορίζεται η εφάπαξ ή σταδιακή έξοδος επιχειρήσεων του Δημοσίου από τον έλεγχό του και ότι η θέση της εν θέματι εταιρείας σε εκκαθάριση οδηγεί, μετά το πέρας αυτής, σε διαγραφή της από το Μητρώο ΑΕ της Υπηρεσίας ΓΕΜΗ, την παύση της νομικής προσωπικότητάς της και στο τέλος την εξ αυτής απορρέουσα έλλειψη ουσιαστικού αντικειμενικού ελέγχου».

5.- Προσέτι, στο ερώτημα γίνεται αναφορά στο ισχύον, εν προκειμένω, νομοθετικό καθεστώς, ως και στις απόψεις της Υπηρεσίας επί των θεμάτων που τίθενται. Τέλος, σύμφωνα με την αρμόδια ΔΟΥ ΦΑΕ Θεσσαλονίκης, οι οφειλές της εταιρείας προέρχονται κυρίως από Φόρο Εισοδήματος, Φόρο Μισθωτών Υπηρεσιών, ΦΠΑ, ΕΝΦΙΑ και λοιπές χρεώσεις, όπως ανάκτηση κρατικών ενισχύσεων, υπερβαίνουν δε συνολικά τα 35 εκατομμύρια ευρώ και έχουν καταστεί, κατά το μεγαλύτερο μέρος τους, ληξιπρόθεσμες.

Νομοθετικό πλαίσιο

6.- Στα άρθρα 1,2 και 14^Α του ν. 3429/2005 (Α'220) «Δημόσιες Επιχειρήσεις και Οργανισμοί (Δ.Ε.Κ.Ο.)», όπως ισχύουν, ορίζονται:

Άρθρο 1

«1.Για τους σκοπούς του νόμου αυτού, ως «δημόσια επιχείρηση» νοείται κάθε ανώνυμη εταιρεία, στην οποία το ελληνικό δημόσιο δύναται να ασκεί άμεσα ή έμμεσα αποφασιστική επιρροή, λόγω της συμμετοχής του στο μετοχικό της κεφάλαιο ή της χρηματοοικονομικής συμμετοχής του ή των κανόνων που τη διέπουν. 2. Η άσκηση αποφασιστικής επιρροής από το ελληνικό δημόσιο τεκμαίρεται όταν το ελληνικό δημόσιο ή νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου ή νομικά πρόσωπα ιδιωτικού δικαίου χρηματοδοτούμενα από το ελληνικό δημόσιο ή από νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου σε ποσοστό άνω του πενήντα τοις εκατό ή άλλες δημόσιες επιχειρήσεις υπό την έννοια του παρόντος νόμου: α) είναι κύριοι μετοχών που εκπροσωπούν την απόλυτη πλειοψηφία του καταβεβλημένου μετοχικού κεφαλαίου της ή β) ελέγχουν την πλειοψηφία των δικαιωμάτων ψήφου στη γενική της συνέλευση ή γ) δύνανται να διορίζουν το ήμισυ πλέον ενός των μελών του διοικητικού της συμβουλίου ή δ) χρηματοδοτούν την ετήσια δραστηριότητά της σε ποσοστό άνω του πενήντα τοις εκατό.....»

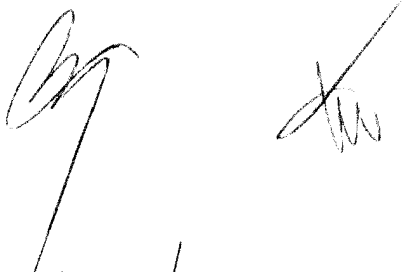
Άρθρο 2

«1.Οι δημόσιες επιχειρήσεις οργανώνονται, λειτουργούν και διοικούνται σύμφωνα με το νόμο αυτόν, τις διατάξεις που διέπουν τις ανώνυμες εταιρείες και τυχόν ειδικές διατάξεις που αφορούν καθεμία από αυτές, εφόσον δεν έρχονται σε αντίθεση με τις διατάξεις του νόμου αυτού.»

Άρθρο 14^Α

«1.Δημόσιες επιχειρήσεις οι οποίες σωρευτικά :

α) αντιμετωπίζουν σοβαρά οικονομικά προβλήματα ή προβλήματα στη διάρθρωση της δομής των ιδίων κεφαλαίων τους ή παρουσιάζουν αδυναμία πληρωμής των ληξιπρόθεσμων οφειλών τους ή έχουν ίδια κεφάλαια τα οποία με βάση τον τελευταίο δημοσιευμένο ισολογισμό έχουν απομειωθεί τόσο ώστε να συντρέχει νόμιμη περίπτωση εφαρμογής του άρθρου 48 του κ.ν. 2190/1920, και

β) έχουν λάβει στο παρελθόν κρατικές ενισχύσεις με αποτέλεσμα η περαιτέρω ενίσχυση τους από το Ελληνικό Δημόσιο να αντίκειται στις διατάξεις του Κοινοτικού Δικαίου, είναι δυνατόν να τεθούν υπό καθεστώς ειδικής εκκαθάρισης κατά παρέκκλιση από τις διατάξεις του Πτωχευτικού Κώδικα. Στην περίπτωση αυτή διορίζεται εκκαθαριστής. Εκκαθαριστής μπορεί να είναι οποιοδήποτε φυσικό ή νομικό πρόσωπο υποδείξουν οι αιτούντες την εκκαθάριση, οι οποίοι συνυποβάλλουν στο αρμόδιο κατά την επόμενη παράγραφο δικαστήριο δήλωση του προτεινόμενου εκκαθαριστή ότι αποδέχεται την υπόδειξη του ως εκκαθαριστή.

2. Τη θέση επιχείρησης της παραγράφου 1 σε ειδική εκκαθάριση ζητούν είτε α) πιστωτές οι οποίοι εκπροσωπούν τουλάχιστον το 51% των κατά της επιχείρησης υφιστάμενων ληξιπρόθεσμων απαιτήσεων, όπως οι απαιτήσεις αυτές εμφανίζονται νομίμως στο τελευταίο, πριν από την αίτηση, νόμιμα καταχωρημένο υπόλοιπο πιστωτών στο γενικό καθολικό και ελλείψει τούτου η εν περιπτώσει μη νομίμου τηρήσεως του, όπως αποδεικνύονται με κάθε νόμιμο τρόπο, εφόσον μεταξύ των πιστωτών αυτών περιλαμβάνεται κατά το ήμισυ τουλάχιστον των απαιτήσεων το Ελληνικό Δημόσιο ή νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου ή οργανισμοί κοινωνικής ασφάλισης κύριας και επικουρικής είτε β) το Ελληνικό Δημόσιο ή πιστωτές της επιχειρήσεως νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου ή πιστωτές οργανισμοί κοινωνικής ασφαλίσεως είτε γ) εταίροι ή μέτοχοι, οι οποίοι εκπροσωπούν τουλάχιστον το 51% του εταιρικού κεφαλαίου της επιχείρησης, εφόσον μεταξύ αυτών συμμετέχει κατά το ήμισυ τουλάχιστον το Ελληνικό Δημόσιο ή νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου ή οργανισμοί κοινωνικής ασφάλισης κύριας και επικουρικής, με αίτηση τους που υποβάλλεται στο Εφετείο της καταστατικής έδρας της επιχείρησης.

3. Η δικάσιμος για τη συζήτηση της αιτήσεως της παραγράφου 2 ορίζεται σε χρόνο όχι μεγαλύτερο από τέσσερις ημέρες από την κατάθεση της αιτήσεως. Το Εφετείο δικάζει την αίτηση κατά τη διαδικασία της εκούσιας δικαιοδοσίας. Η απόφαση του Εφετείου πρέπει να δημοσιευθεί μέσα σε τρεις ημέρες από τη συζήτηση της αίτησης και δεν υπόκειται σε κανένα ένδικο μέσο, τακτικό ή έκτακτο.

4. Η θέση της επιχείρησης σε ειδική εκκαθάριση δεν αποτελεί λόγο λύσεως της εταιρείας, δεν συνεπάγεται διακοπή της λειτουργίας της και δεν επιφέρει τη λύση των πάσης φύσεως συμβάσεων της ούτε αποτελεί λόγο λύσεως αυτών. Η θέση της επιχείρησης σε ειδική εκκαθάριση συνιστά πάντως σε κάθε περίπτωση, για τον εκκαθαριστή και μόνο, σπουδαίο λόγο για την καταγγελία οποιασδήποτε συμβάσεως της επιχείρησης. Ο εκκαθαριστής διοικεί, διαχειρίζεται και εκπροσωπεί την επιχείρηση. Ο εκκαθαριστής μπορεί να αποφασίζει την άμεση διακοπή ή το σταδιακό περιορισμό ή διακοπή της λειτουργίας της επιχείρησης.

5. Μετά την δημοσίευση της απόφασης του Εφετείου, ο εκκαθαριστής υποχρεούται να προβεί στην πώληση ή εκμίσθωση με έναν ή και περισσότερους δημόσιους πλειοδοτικούς διαγωνισμούς, του συνόλου ή επί μέρους στοιχείων που συνθέτουν το ενεργητικό της επιχείρησης, στο οποίο συμπεριλαμβάνονται πάσης φύσεως απαιτήσεις, δικαιώματα, σήματα,.....

6. Αμελλητί μετά τη δημοσίευση της απόφασης του Εφετείου με την οποία τίθεται η επιχείρηση σε ειδική εκκαθάριση, ο εκκαθαριστής δημοσιεύει πρόσκληση εκδήλωσης ενδιαφέροντος για την αγορά της πωλούμενης επιχείρησης στο σύνολο της ή περισσότερες προσκλήσεις για επί μέρους στοιχεία του ενεργητικού της ή κλάδων της, τη σύνθεση των οποίων καθορίζει ο εκκαθαριστής κατά την κρίση του..... Με την πρόσκληση καλούνται οι ενδιαφερόμενοι αγοραστές να υποβάλουν εντός προθεσμίας είκοσι ημερών μη δεσμευτική έγγραφη δήλωση ενδιαφέροντος.

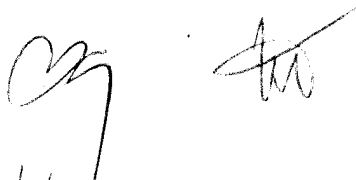
9. Ο επί του δημόσιου πλειοδοτικού διαγωνισμού συμβολαιογράφος συντάσσει πράξη κατάθεσης της κάθε προσφοράς και κατά την ορισθείσα ημέρα και ώρα αποσφράγισης προβαίνει στην αποσφράγιση των προσφορών και συντάσσει σχετική έκθεση, στην οποία προσαρτώνται όλες οι υποβληθείσες προσφορές Ως πλειοδότης λογίζεται, κατά την έννοια του παρόντος άρθρου, εκείνος του οποίου η προσφορά εκρίθη από τον εκκαθαριστή και τους προαναφερθέντες πιστωτές ως πλέον συμφέρουσα για τους δανειστές.

11. Το συνολικό ποσό, το οποίο υποχρεούται, σύμφωνα με τη σύμβαση, να καταβάλει στον εκκαθαριστή ο πλειοδότης, επέχει θέση πλειστηριάσματος του άρθρου 1004 επ. του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας.....

14. Ο εκκαθαριστής, εντός δεκαπέντε ημερών από τη μεταβίβαση του ενεργητικού κατά τα προαναφερόμενα, υποχρεούται να δημοσιεύσει σε δύο ημερήσιες εφημερίδες Πρόσκληση αναγγελίας απαιτήσεων προς ικανοποίηση των απαιτήσεων των πιστωτών. Στη συνέχεια ο εκκαθαριστής συντάσσει πίνακα κατάταξης σύμφωνα με τις διατάξεις των άρθρων 975 έως 979 και 1007 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας

20. Από τη δημοσίευση της απόφασης του Εφετείου περί θέσης της επιχείρησης σε ειδική εκκαθάριση και μέχρι την ολοκλήρωση της εκκαθάρισης, απαγορεύεται κάθε μέτρο, εκκρεμές ή όχι, ατομικής ή συλλογικής αναγκαστικής εκτέλεσης κατά της επιχείρησης και η λήψη ασφαλιστικών μέτρων εναντίον της. Η απαγόρευση αφορά τα χρέη της υπό ειδική εκκαθάριση επιχείρησης που δημιουργήθηκαν πριν όσο και εκείνα που δημιουργούνται μετά την έκδοση της απόφασης του Εφετείου. Η διάταξη εφαρμόζεται και στις επιχειρήσεις που τελούν υπό ειδική εκκαθάριση κατά την ημερομηνία δημοσίευσης της στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

21. Ο εκκαθαριστής και τα υπ' αυτού εξουσιοδοτημένα όργανα δεν υπέχουν οποιαδήποτε ποινική, αστική, διοικητική ή άλλη ευθύνη : α) για χρέη της υπό

εκκαθάριση επιχείρησης προς το Δημόσιο, νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου, ασφαλιστικούς και λοιπούς οργανισμούς, ανεξαρτήτως του χρόνου γενέσεως ή βεβαιώσεως της σχετικής οφειλής και β) για πάσης φύσεως οφειλές προς τους εργαζόμενους.....

25. α Οι ειδικές εκκαθαρίσεις των δημόσιων επιχειρήσεως του παρόντος άρθρου τίθενται υπό τον έλεγχο και υπάγονται στην αρμοδιότητα του Υπουργού Οικονομικών. Ειδικότερα, ο Υπουργός Οικονομικών προτείνει τους εκκαθαριστές, οι επιμέρους αρμοδιότητες και υποχρεώσεις των οποίων καθορίζονται με τις συμβάσεις που συνάπτονται μεταξύ του Υπουργού και των εκκαθαριστών.ε. Το τελικό προϊόν της ειδικής εκκαθάρισης των ως άνω επιχειρήσεων, μετά την ολοκλήρωση του σκοπού της ειδικής εκκαθάρισης αυτών, όπως προβλέπεται από τις διατάξεις του παρόντος άρθρου, αποτελεί έσοδο που θα αποδίδεται στο Ελληνικό Δημόσιο και θα εγγράφεται στον προϋπολογισμό του Υπουργείου Οικονομικών.»

7.- Στο άρθρο 48 του κ.ν. 2190/1920 (Α'44), όπως ίσχυε πριν την κατάργησή του με άρθρο 189 του ν. 4548/2018 (Α'104), ορίζετο:

Άρθρο 48

«1.Η εταιρεία μπορεί να λυθεί με δικαστική απόφαση μετά από αίτηση οποιουδήποτε έχει έννομο συμφέρον εάν : α) κατά τη σύσταση της εταιρείας δεν καταβλήθηκε το κεφάλαιο που ήταν καταβλητέο ολικά ή μερικά, σύμφωνα με τις διατάξεις του νόμου και του καταστατικού, β) η εταιρεία δεν έχει το ελάχιστο κεφάλαιο που ορίζεται κάθε φορά από το νόμο, γ).....»

8.- Στα άρθρα 1,2,3 και 4 του ν. 3049/2002 (Α' 212) Αποκρατικοποιήσεις, Ιδ. Επενδ. ...», όπως ισχύουν, ορίζονται:

Άρθρο 1

« 1.Στις διατάξεις του νόμου αυτού υπάγονται οι επιχειρήσεις του Δημοσίου. Για τους σκοπούς του νόμου αυτού ως επιχειρήσεις του Δημοσίου νοούνται οι επιχειρήσεις που αναφέρονται στην παρ. 1 του άρθρου 1 του ν. 2414/1996 (ΦΕΚ 135 Α'), όπως αρχικά ίσχυσε, αυτές που έχουν υπαχθεί ή θα υπαχθούν στις διατάξεις του ίδιου νόμου και τα πιστωτικά ιδρύματα των οποίων η απόλυτη πλειοψηφία του μετοχικού κεφαλαίου ανήκει άμεσα στο Δημόσιο. 2... 3. Τα έσοδα από την αποκρατικοποίηση και αξιοποίηση των επιχειρήσεων και των λοιπών περιουσιακών στοιχείων των προηγούμενων παραγράφων προορίζονται αποκλειστικά για τη μείωση του δημόσιου χρέους.»

Άρθρο 2 Ορισμοί

«Για τους σκοπούς του νόμου αυτού οι πιο κάτω όροι έχουν την ακόλουθη έννοια:

α) Αποκρατικοποίηση: η εφάπαξ ή σταδιακή έξοδος επιχειρήσεων του Δημοσίου από τον έλεγχο του. β) Έλεγχος : η κατοχή της πλειοψηφίας των μετοχών ή το δικαίωμα διορισμού της πλειοψηφίας των μελών του διοικητικού συμβουλίου ή το δικαίωμα των οργάνων της διοίκησης της επιχείρησης του Δημοσίου. γ) Μεταβίβαση ελέγχου: η μεταβίβαση με οποιονδήποτε τρόπο είτε των μετοχών και ψήφων της πλειοψηφίας του μετοχικού Κεφαλαίου είτε του δικαιώματος διορισμού της πλειοψηφίας των μελών του διοικητικού συμβουλίου ή των οργάνων της διοίκησης είτε η μεταβίβαση του δικαιώματος άσκησης της διαχείρισης της επιχείρησης.»

Άρθρο 3

«1 Συνιστάται Διυπουργική Επιτροπή Αποκρατικοποιήσεων (Δ.Ε.Α.). Η Δ.Ε.Α. αποτελείται από τον Υπουργό Οικονομικών, ως Πρόεδρο και τους Υπουργούς Οικονομίας, Ανταγωνιστικότητας και Ναυτιλίας, Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κлиматικής Αλλαγής, Υποδομών Μεταφορών και Δικτύων, Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης και κατά περίπτωση από τον Υπουργό που εποπτεύει την επιχείρηση του Δημοσίου που υπάγεται στις διατάξεις του νόμου αυτού.»

Άρθρο 4

«Μορφές αποκρατικοποίησης είναι ενδεικτικά οι ακόλουθες:

α) Η πώληση του συνόλου της επιχείρησης ή περιουσιακών στοιχείων ή τμημάτων αυτής ή κλάδων αυτής. β) Η εισαγωγή της επιχείρησης σε Χρηματιστήριο Αξιών ή σε άλλη οργανωμένη αγορά, γ) Η πώληση του συνόλου ή μέρους των μετοχών της επιχείρησης με ή χωρίς ταυτόχρονη σύναψη συμφωνίας μετόχων, καθώς και η περαιτέρω μεταβίβαση μετοχών της επιχείρησης και οι αναγκαίες προπαρασκευαστικές ενέργειες για την πώληση αυτή, όπως ιδίως οι διαδικασίες για τη σύσταση της επιχείρησης, η αναδιοργάνωση ή αναδιάρθρωση της επιχείρησης.»

9.- Στο άρθρο μόνο του ν. 3985/2011 (Α'151) «Μεσοπρόθεσμο πλαίσιο Δημοσιονομικής Στρατηγικής 2012-2015», όπως ισχύει και στους πίνακες που επισυνάπτονται σε αυτό, ορίζονται:

Άρθρο μόνο

1.Εγκρίνεται το Μεσοπρόθεσμο Πλαίσιο Δημοσιονομικής Στρατηγικής 2012-2015, το οποίο έχει ως εξής:Κεφάλαιο Β' (Μέρος 1^ο)
I.ΠΑΡΕΜΒΑΣΕΙΣ.....II.ΑΠΟΚΡΑΤΙΚΟΠΟΙΗΣΕΙΣ..... Πρόγραμμα Αποκρατικοποιήσεων 2011-2015... Έτος: 2011... Όνομα : Α. Β. Ε. Εκτιμώμενος χρόνος: 4^ο τρίμηνο, Ποσοστό του Δημοσίου: 72,6%, Ποσοστό προς πώληση 72,6%. Είδος συναλλαγής : Πώληση Μετοχών.....»

10.-Στο άρθρο 1 του ν. 3986/2001 (Α'152) «ΤΑΜΕΙΟ ΑΞΙΟΠΟΙΗΣΗΣ ΙΔΩΤΙΚΗΣ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΣ ΤΟΥ ΔΗΜΟΣΙΟΥ», όπως ισχύει, ορίζεται:

Άρθρο 1

«1. Συνιστάται ανώνυμη εταιρεία με την επωνυμία «ΤΑΜΕΙΟ ΑΞΙΟΠΟΙΗΣΗΣ ΙΔΙΩΤΙΚΗΣ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΣ ΤΟΥ ΔΗΜΟΣΙΟΥ Α.Ε.» (Ταμείο). Το Ταμείο έχει αποκλειστικό σκοπό την Αξιοποίηση περιουσιακών στοιχείων της ιδιωτικής περιουσίας του Δημοσίου,.....» 2. Το προϊόν αξιοποίησης χρησιμοποιείται αποκλειστικά για την αποπληρωμή του δημοσίου χρέους της χώρας, σύμφωνα με όσα ορίζονται» 3. Το Ταμείο λειτουργεί για την εξυπηρέτηση του δημοσίου συμφέροντος, σύμφωνα με τους κανόνες της ιδιωτικής οικονομίας, δεν υπάγεται στην κατηγορία των οργανισμών και επιχειρήσεων ευρύτερου δημόσιου τομέα και δεν εφαρμόζονται σε αυτό, οι διατάξεις που διέπουν εταιρείες που ανήκουν άμεσα ή έμμεσα στο Δημόσιο.....»

11.- Στο άρθρο 31 παρ. 4 του ν. 4141.2013, (Α' 81)

«Επενδυτικά εργαλεία Παροχή πιστώσεων/Αποκρατικοποιήσεις.....» όπως ισχύει, ορίζεται:

Άρθρο 31

Ρυθμίσεις θεμάτων αποκρατικοποιήσεων

«4.α. Αναστέλλεται, μέχρι το χρόνο που ορίζεται στην περίπτωση γ' της παρούσας παραγράφου, η ποινική δίωξη των προσώπων στα οποία είχε, έχει ή πρόκειται να ανατεθεί η νόμιμη εκπροσώπηση των εταιρειών που περιλαμβάνονται στο πρόγραμμα αποκρατικοποιήσεων των μεσοπρόθεσμων πλαισίων δημοσιονομικής πολιτικής 2011-2015 και 2013-2016, που εγκρίθηκαν με τους νόμους 3985/2011 (Α' 151) και 4093/2013 (Α' 222) αντίστοιχα, για οφειλές των εταιρειών προς το Δημόσιο, Ν.Π.Δ.Δ., ασφαλιστικούς οργανισμούς και ΟΤΑ α' και β' βαθμού.

β. Κατά των εταιριών και των προσώπων της προηγούμενης περίπτωσης α' και μέχρι το χρόνο που ορίζεται στην επόμενη περίπτωση γ' δεν επισπεύδονται πράξεις ή μέτρα εκτέλεσης κατά τον Κώδικα Εισπράξεως Δημοσίων Εσόδων ή άλλον ειδικό νόμο για οφειλές των εταιρειών, προς το Δημόσιο, Ν.Π.Δ.Δ., ασφαλιστικούς οργανισμούς και ΟΤΑ α' και β' βαθμού. Πράξεις ή μέτρα που έχουν ασκηθεί κατά την έναρξη ισχύος του παρόντος νόμου αναστέλλονται μέχρι το χρόνο που ορίζεται στην επόμενη περίπτωση γ'.

γ. Η αναστολή των προηγούμενων περιπτώσεων α' και β' διαρκεί μέχρι την ολοκλήρωση είτε της αποκρατικοποίησης της εταιρείας για οφειλές της οποίας διώκεται ο νόμιμος εκπρόσωπος της ή έχουν επισπευσθεί μέτρα εκτέλεσης είτε μέχρι την αξιοποίηση επιμέρους περιουσιακών στοιχείων αυτής είτε μέσω της μεταβίβασης περιουσιακών στοιχείων τους στο ΤΑΙΠΕΔ είτε με τη θέση τους σε λύση και εκκαθάριση, οπότε αίρεται το αξιόποινο των πράξεων και παύουν οριστικά τόσο οι ποινικές διώξεις, όσο και κάθε πράξη ή μέτρο εκτέλεσης κατά

των φυσικών προσώπων των περιπτώσεων α΄ και β΄ του παρόντος, ενώ η ευθύνη εξόφλησης των οφειλών αυτών παραμένει στα νομικά πρόσωπα και βαρύνει τα περιουσιακά τους στοιχεία.»

12.- Στο άρθρο 115 του **ν. 2238/1994** (Α΄151) που εφαρμόζεται για τα εισοδήματα που αποκτήθηκαν μέχρι της 31-12-2013, όπως ισχύει, ορίζεται:

Άρθρο 115

«1. Τα πρόσωπα που είναι διευθυντές, διαχειριστές ή διευθύνοντες σύμβουλοι και εκκαθαριστές των ημεδαπών ανώνυμων εταιρειών ή συνεταιρισμών κατά το χρόνο της διάλυσης ή συγχώνευσής τους, ευθύνονται προσωπικώς και αλληλεγγύως για την πληρωμή του φόρου που οφείλεται από αυτά τα νομικά πρόσωπα σύμφωνα με τον παρόντα, καθώς και του φόρου που παρακρατείται, ανεξάρτητα από το χρόνο βεβαίωσής τους. ... 3. Τα πρόσωπα που αναφέρονται στις παραγράφους 1 και 2 ευθύνονται προσωπικώς και αλληλεγγύως για τους παρακρατούμενους φόρους και κατά τη διάρκεια λειτουργίας του νομικού προσώπου που εκπροσωπούν, ως εξής :
α) ... β).....».

13.- Στο άρθρο 55 περίπτωση β΄ του **ν. 2859/2000** (Α΄248) **ΚΦΠΑ**, όπως ισχύει, ορίζεται :

Άρθρο 55

« Για την καταβολή του οφειλόμενου φόρου ευθύνονται αλληλεγγύως και εις ολόκληρο με τον υπόχρεο και οι εξής :

....β) οι νόμιμοι εκπρόσωποι των νομικών προσώπων κατά το χρόνο διάλυσης , συγχώνευσης ή μετατροπής τους ανεξάρτητα από το χρόνο βεβαίωσης του φόρου.»

14.- Στο άρθρο 63 παρ 7 του **ν. 2648/1998** (Α΄248), όπως ισχύει, ορίζεται :

Άρθρο 63

« 7. Οι διατάξεις της παραγράφου 3 του άρθρου 115 του **ν. 2238/1994** εφαρμόζονται και για την περίπτωση β΄ του άρθρου 45 του **ν. 1642/1986** (ΦΕΚ 125 Α΄), καθώς και για οφειλές φόρου κύκλου εργασιών».

15.- Στο άρθρο 45 παρ. 1 και 47 παρ. 3 του **ν. 3842/2010** (Α΄58), όπως ισχύουν, ορίζονται :

Άρθρο 45

«1. Για την καταχώριση των δηλώσεων που υποβάλλονται ή συντίθενται, την έκδοση των πράξεων επιβολής του φόρου, τον έλεγχο, την επίδοση των προσκλήσεων, των πράξεων και των υπολοίπων εγγράφων, την εξώδικη λύση

των διαφορών, το απόρρητο των φορολογικών στοιχείων και γενικά τη διαδικασία βεβαίωσης του Φόρου Ακίνητης Περιουσίας εφαρμόζονται ανάλογα οι διατάξεις των άρθρων 61 έως και 76, 82, 85, 107, 108, 112, 113 και 115 του Κώδικα Φορολογίας Εισοδήματος που κυρώθηκε με το άρθρο πρώτο του ν. 2238/19945, εκτός από τις περιπτώσεις που από τις διατάξεις του παρόντος νόμου ορίζεται διαφορετικά».

Άρθρο 47

«3. Οι νόμιμοι εκπρόσωποι των υπόχρεων σε φόρο Ακίνητης Περιουσίας, ο εκτελεστής διαθήκης κληρονομιαίας περιουσίας που τελεί υπό εκκαθάριση, η οποία έχει καταληφθεί υπέρ νομικών προσώπων με τον όρο της εκτέλεσης κοινωφελών ή φιλανθρωπικών έργων, ο εκκαθαριστής ή προσωρινός διαχειριστής νομικού προσώπου που έχει τεθεί σε εκκαθάριση ή βρίσκεται κάτω από αναγκαστική διαχείριση, καθώς και ο σύνδικος της πτώχευσης ευθύνονται σε ολόκληρο, μαζί με τους υπόχρεους για την πληρωμή των πρόσθετων φόρων που γεννήθηκαν και οφείλονται σε δικές τους πράξεις ή παραλείψεις.»

16.- Στο άρθρο 50 του ν. 4174/2013 (Α' 170) που εφαρμόζεται για τα εισοδήματα που αποκτήθηκαν από 1-1-2014, όπως ίσχυε μέχρι την αντικατάστασή του με το άρθρο 34 παρ. 1 του ν. 4646/2019, (Α' 201/12-12-2013), ορίζεται:

Άρθρο 50

«1. Τα πρόσωπα που είναι διευθυντές, «πρόεδροι,» διαχειριστές, διευθύνοντες σύμβουλοι, εντεταλμένοι στη διοίκηση και εκκαθαριστές των νομικών προσώπων και νομικών οντοτήτων κατά το χρόνο διάλυσης ή συγχώνευσης τους, ευθύνονται προσωπικά και αλληλέγγυα για την πληρωμή του φόρου «τόκων και προστίμων» που οφείλονται από αυτά τα νομικά πρόσωπα και τις νομικές οντότητες καθώς και του φόρου που παρακρατείται, ανεξάρτητα από το χρόνο βεβαίωσής τους. 2. Τα πρόσωπα που αναφέρονται στην παράγραφο 1 ευθύνονται προσωπικά και αλληλεγγύως για τους παρακρατούμενους φόρους « το ΦΠΑ και όλους τους επιρριπτόμενους φόρους και κατά τη διάρκεια λειτουργίας του νομικού προσώπου που εκπροσωπούν ως εξής: α)....β).... 5. Οι νόμιμοι εκπρόσωποι των υπόχρεων σε ενιαίο φόρο ιδιοκτησίας ακινήτων νομικών προσώπων και νομικών οντοτήτων, ο εκκαθαριστής ή προσωρινός διαχειριστής νομικού προσώπου, που έχει τεθεί σε εκκαθάριση ή βρίσκεται κάτω από αναγκαστική διαχείριση, ευθύνονται σε ολόκληρο, μαζί με τους υπόχρεους, για την πληρωμή των τόκων και προστίμων που οφείλονται σε δικές τους πράξεις ή παραλείψεις.»

17.- Στο ίδιο ως άνω άρθρο 50 του ν. 4174/2013, όπως ισχύει σήμερα, μετά την αντικατάστασή του από το άρθρο 34 παρ. 1 του ν. 4646/2019, ορίζεται:

Άρθρο 50

«Τα πρόσωπα, που είναι εκτελεστικοί πρόεδροι, διευθυντές, γενικοί διευθυντές, διαχειριστές, διευθύνοντες σύμβουλοι, εντεταλμένοι στη διοίκηση και εκκαθαριστές των νομικών προσώπων και νομικών οντοτήτων, καθώς και τα πρόσωπα που ασκούν εν τοις πράγμασι τη διαχείριση ή διοίκηση νομικού προσώπου ή νομικής οντότητας ευθύνονται προσωπικά και αλληλέγγυα για την πληρωμή του φόρου εισοδήματος, παρακρατούμενου φόρου, κάθε επιρριπτόμενου φόρου, Φόρου Προστιθέμενης Αξίας και του Ενιαίου Φόρου Ιδιοκτησίας Ακινήτων που οφείλονται από αυτά τα νομικά πρόσωπα και τις νομικές οντότητες, ανεξάρτητα από τον χρόνο βεβαίωσης τους ως και για τους τόκους, πρόστιμα, προσαυξήσεις και οποιοσδήποτε διοικητικές χρηματικές κυρώσεις επιβάλλονται επ'αυτών, εφόσον συντρέχουν σωρευτικά οι κατωτέρω προϋποθέσεις:

α. τα ανωτέρω πρόσωπα είχαν μια από τις ανωτέρω ιδιότητες είτε κατά τη διάρκεια λειτουργίας του νομικού προσώπου είτε κατά τον χρόνο λύσης, διάλυσης ή συγχώνευσής του είτε κατά τη διάρκεια της εκκαθάρισης του νομικού προσώπου.

β. οι οφειλές κετέστησαν ληξιπρόθεσμες κατά η διάρκεια της θητείας τους υπό κάποια εκ των ανωτέρω ιδιοτήτων με την επιφύλαξη των επόμενων εδαφίων. Αν οι οφειλές διαπιστώνονται μετά από έλεγχο, ως αλληλεγγύως υπεύθυνα πρόσωπα κατά την έννοια της παραγράφου αυτής νοούνται μόνο τα πρόσωπα στα οποία συνέτρεχαν οι προϋποθέσεις των στοιχείων α' και γ' κατά το φορολογικό έτος ή την περίοδο στην οποία ανάγονται οι οφειλές αυτών. Σε περίπτωση που οι υπό παρ. 1 φορολογικές οφειλές έχουν υπαχθεί σε ρύθμιση, η αλληλέγγυα ευθύνη βαραίνει και τα πρόσωπα στα οποία συνέτρεχαν οι προϋποθέσεις των στοιχείων α' και γ' κατά τον χρόνο που κάθε δόση της ρύθμισης κατέστη ληξιπρόθεσμη ή η ρύθμιση απωλέσθηκε. Για τα ποσά των τόκων, των προσαυξήσεων, των προστίμων και των λοιπών χρηματικών κυρώσεων, η αλληλέγγυα ευθύνη βαραίνει τα πρόσωπα που είναι αλληλεγγύως υπεύθυνα για την κύρια οφειλή επί της οποίας υπολογίζονται και επιβάλλονται τα ποσά αυτά.

γ. οι εν λόγω οφειλές δεν καταβλήθηκαν ή δεν αποδόθηκαν στο Δημόσιο από υπαιτιότητα των ανωτέρω προσώπων. Το βάρος απόδειξης για την μη ύπαρξη υπαιτιότητας, φέρουν τα υπό παρ. 1 πρόσωπα. Με κοινή απόφαση του Υπουργού Οικονομικών και του Διοικητή της Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Εσόδων δύνανται να ορίζονται ενδεικτικά περιπτώσεις έλλειψης υπαιτιότητας.»

18.- Στο άρθρο 66 παρ. 29 του ν. 4646/2019 (Α'201) ορίζεται:

Άρθρο 66

« 29. Οι διατάξεις των παραγράφων 1 και 2 του άρθρου 50 του ν. 4174/2013, όπως αντικαθίστανται με τις διατάξεις του άρθρου 34 του παρόντος, ισχύουν από τη δημοσίευση του παρόντος νόμου και εφαρμόζονται για οφειλές, οι οποίες έχουν βεβαιωθεί, πριν από τη θέση σε ισχύ του παρόντος νόμου σε βάρος προσώπων ως αλληλεγγύως και προσωπικά ευθυνομένων για οφειλές των νομικών προσώπων και νομικών οντοτήτων κατ'εφαρμογή του άρθρου 50 παράγραφος 1 και 2, όπως ίσχυε πριν την τροποποίηση του με τις διατάξεις του άρθρου 34 του παρόντος, του άρθρου 115 του ν. 2238/1994 και της παραγράφου 7 του άρθρου 22 του ν. 2468/1998, παύουν να βαρύνουν τα αλληλεγγύως ευθυνόμενα πρόσωπα, εφόσον τα τελευταία δεν πληρούσαν τις προϋποθέσεις, που τίθενται με τις διατάξεις των παραγράφων 1 και 2 του άρθρου 50 του ν. 4174/2013, όπως αντικαθίστανται με τις διατάξεις του άρθρου 34 του παρόντος για τη θεμελίωση της αλληλέγγυας ευθύνης και αίρονται τα σε βάρος τους ληφθέντα μέτρα. Για την εφαρμογή του προηγούμενου εδαφίου, υποβάλλεται αίτηση στην Αρχή που προέβη στις σχετικές ενέργειες αναζήτησης της ευθύνης του οικείου προσώπου εντός της προθεσμίας τριών (3) μηνών από τη δημοσίευση του παρόντος νόμου. Ποσά που έχουν καταβληθεί από τα υπό παραγράφου 1 πρόσωπα, δεν επιστρέφονται. Η αίτηση μπορεί να υποβληθεί και για εκκρεμείς υποθέσεις οφειλών κατά την έννοια του άρθρου 72 παραγράφου 50 του ν. 4174/2013, όπως ισχύει»

Ερμηνεία και εφαρμογή των διατάξεων

Από τις προαναφερόμενες διατάξεις, ερμηνευόμενες αυτοτελώς, αλλά και σε συνδυασμό μεταξύ τους, ενόψει και του όλου νομικού πλαισίου εντός του οποίου εντάσσονται και του σκοπού που εξυπηρετούν, συνάγονται τα ακόλουθα:

19.- Σύμφωνα με τον ν. 3429/2005 που ρυθμίζει το καθεστώς των δημοσίων επιχειρήσεων, μια ανώνυμη εταιρεία θεωρείται «δημόσια επιχείρηση», εφόσον το Ελληνικό Δημόσιο, είτε νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου, ή νομικά πρόσωπα ιδιωτικού δικαίου, χρηματοδοτούμενα από το Ελληνικό Δημόσιο ή Ν.Π.Δ.Δ., σε ποσοστό άνω του 50%, ή άλλες δημόσιες επιχειρήσεις, διατηρούν επ'αυτής, άμεσα ή έμμεσα, αποφασιστική επιρροή. Το εν λόγω αποφασιστικό δικαίωμα τεκμαίρεται όταν συντρέχει μια από τις εξής περιπτώσεις : το Ελληνικό Δημόσιο ή τα πιο πάνω Νομικά Πρόσωπα 1) είναι μέτοχοι, εκπροσωπούντες την απόλυτη πλειοψηφία του μετοχικού της κεφαλαίου που έχει ήδη καταβληθεί ή 2) ελέγχουν την πλειοψηφία των δικαιωμάτων ψήφου στην Γενική Συνέλευση, ή 3) έχουν την δυνατότητα να διορίζουν το ήμισυ πλέον του ενός των μελών του Διοικητικού Συμβουλίου, ή

4) χρηματοδοτούν την ετήσια δραστηριότητά της σε ποσοστό άνω του 50% (άρθρ. 1 ν. 3429/2005).

20.-Η λειτουργία των δημοσίων επιχειρήσεων διέπεται, κατ'αρχήν, από τον παραπάνω νόμο 3429/2005, αλλά και από τις διατάξεις που εφαρμόζονται για τις ανώνυμες εταιρείες, ως και από άλλες ειδικές διατάξεις που ισχύουν για κάθε μια από αυτές, υπό την προϋπόθεση να μην αντίκεινται στις διατάξεις του νόμου 3429/2005 (άρθρ. 2).

21.-Οι δημόσιες επιχειρήσεις, υπό ορισμένες προϋποθέσεις, οι οποίες προσδιορίζονται ρητά στον νόμο, δύνανται να περιέλθουν σε καθεστώς ειδικής εκκαθάρισης, κατά παρέκκλιση από τις διατάξεις του Πτωχευτικού Κώδικα. Η ειδική εκκαθάριση τίθεται υπό τον έλεγχο και υπάγεται στην αρμοδιότητα του Υπουργού Οικονομικών, ο οποίος προτείνει και τους εκκαθαριστές. Σκοπός αυτής είναι η προς το όφελος της εθνικής οικονομίας εξασφάλιση της συνέχισης ή της επανέναρξης της λειτουργίας της δημόσιας επιχείρησης, με την μεταβίβαση αυτής σε άλλους επιχειρηματίες (πρβλ. ΣΤΕ 1028/2013 σκ. 6).

Οι προϋποθέσεις που ορίζει ο νόμος για την θέση της επιχείρησης υπό ειδική εκκαθάριση, είναι σωρευτικά: σοβαρά οικονομικά προβλήματα, αδυναμία πληρωμής ληξιπρόθεσμων οφειλών, λήψη κρατικών ενισχύσεων με αποτέλεσμα η επιπλέον ενίσχυσή τους να αντίκειται στις διατάξεις του Κοινοτικού Δικαίου κ.ά. (άρθρ. 14^Α παρ. 1 ν. 3429/2005). Την θέση της επιχείρησης υπό ειδική εκκαθάριση δύνανται να ζητήσουν είτε : α) πιστωτές που εκπροσωπούν το 51% των ληξιπρόθεσμων οφειλών της επιχείρησης, υπό την προϋπόθεση ότι σε αυτούς περιλαμβάνεται κατά το ήμισυ τουλάχιστον των απαιτήσεων του Ελληνικού Δημοσίου ή νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου, ή οργανισμών κοινωνικής ασφάλισης, κύριας και επικουρικής, β) το Ελληνικό Δημόσιο ή πιστωτές της επιχείρησης, νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου ή πιστωτές οργανισμοί κοινωνικής ασφάλισης κ.ά. Η αίτηση υποβάλλεται ενώπιον του Εφετείου της καταστατικής έδρας της επιχείρησης και δικάζεται με την Εκούσια Διαδικασία. Η απόφαση δημοσιεύεται εντός 3 ημερών από την ημέρα της υποβολής της αίτησης και δεν υπόκειται σε κάποιο ένδικο μέσο τακτικό ή έκτακτο.

22.-Με την περίελευση της επιχείρησης σε καθεστώς ειδικής εκκαθάρισης δεν επέρχεται η λύση αυτής, ούτε η διακοπή της λειτουργίας της, ούτε λύση των συμβάσεων που έχουν καταρτισθεί με την εταιρεία, αφού έχει κριθεί ότι η εκκαθάριση αφορά αποκλειστικά στην εκκαθάριση της περιουσίας αυτής με την εκποίηση του ενεργητικού της και όχι στην εκκαθάριση του νομικού προσώπου της εταιρείας, το οποίο εξακολουθεί να υπάρχει (πρβλ. ΣΤΕ 4104/2005, 1042/2004 ΝΟΜΟΣ). Δηλαδή εξακολουθεί να υφίσταται η νομική της προσωπικότητα, ως και τα όργανα αυτής (πρβλ. ΣΤΕ 4104/2005, ΝΣΚ 538/2016, 142/2013, 477/2006). Ο εκκαθαριστής έχει ως έργο την πώληση ή

εκμίσθωση, με πλειοδοτικούς διαγωνισμούς, του συνόλου ή των επί μέρους στοιχείων που αποτελούν το ενεργητικό της επιχείρησης, δημοσιεύοντας σχετική πρόσκληση εκδήλωσης ενδιαφέροντος. Τις προσφορές αποσφραγίζει συμβολαιογράφος που συντάσσει σχετική έκθεση και επιλέγει ως πλειοδότη την πλέον συμφέρουσα προσφορά. Το ποσό, το οποίο καταβάλει ο πλειοδότης, επέχει θέση πλειστηριάσματος, κατά την έννοια του άρθρου 1004 του Κ.Πολ.Δικ. Ο εκκαθαριστής ακολούθως δημοσιεύει, εντός 15 ημερών από την μεταβίβαση του ενεργητικού, πρόσκληση αναγγελίας απαιτήσεων των πιστωτών. Στο τέλος συντάσσεται πίνακας κατάταξης, κατά τις διατάξεις των άρθρων 975-979 και 1007 του Κ.Πολ.Δικ., για την προνομιακή, κατά νόμο, κατάταξη και ικανοποίηση των πιστωτών. Η περάτωση της ειδικής εκκαθάρισης επιφέρει μόνο τον τερματισμό της υπαγωγής της εταιρείας στις ρυθμίσεις του άρθρου 14^Α του ν. 3429/2005, αν και είναι πιθανό να έχει ως έμμεσο αποτέλεσμα την λύση αυτής, λόγω επέλευσης ενός λόγου λύσεως, κατά το δίκαιο του εταιρικού τύπου, στον οποίο υπάγεται.

23.- Έχει κριθεί ότι οι διατάξεις του παραπάνω άρθρου 14^Α του ν. 3429/2005 ταυτίζονται με τις διατάξεις του άρθρου 46^Α του ν. 1892/1990 που αναφέρονται στην ειδική εκκαθάριση ιδιωτικών επιχειρήσεων εν γένει (Μον. Πρωτ. Αθ. 4164/2010 νομοtelia) και αποσκοπούν, όπως και εκείνες, στην δια δημοσίου πλειστηριασμού πώληση της επιχείρησης. Η πώληση αυτή, μάλιστα, κατά την επικρατούσα άποψη, δεν αποτελεί σύμβαση πώλησης του αστικού δικαίου που καταρτίζεται με βάση ορισμένες προϋποθέσεις καθοριζόμενες από το νόμο, με την επιτήρηση της δημόσιας αρχής, αλλά έχει τον χαρακτήρα δημόσιου πλειστηριασμού και μάλιστα αναγκαστικού, αφού αποβλέπει, όπως και οι αναγκαστικοί πλειστηριασμοί, στην εκποίηση της περιουσίας του οφειλέτη για την ικανοποίηση των χρηματικών απαιτήσεων των αναγγεληθέντων προς τούτο πιστωτών του, μέσω μιας συλλογικής διαδικασίας, η οποία είναι συντομότερη από εκείνη που προβλέπεται στον Κ.Πολ.Δικ. (ΑΠ Ολ. 10/2006 Ελλ. Δ/νη 47,733, Μον. Πρ. Λαρ. 1520/1999 Δίκη).

24.- Σημαντική έννομη συνέπεια της θέσης της επιχείρησης υπό ειδική εκκαθάριση είναι η, από την ημέρα της δημοσίευσης της σχετικής απόφασης και μέχρι την ημέρα της ολοκλήρωσης της εκκαθάρισης, απαγόρευση της επιβολής κάθε μέτρου, εκκρεμούς ή όχι, ατομικής ή συλλογικής αναγκαστικής εκτέλεσης κατά της επιχείρησης και η λήψη ασφαλιστικών μέτρων εις βάρος της. Η απαγόρευση αυτή αφορά όλα τα χρέη της επιχείρησης, τόσο εκείνα που δημιουργήθηκαν πριν την περιέλευση σε καθεστώς ειδικής εκκαθάρισης, όσο και εκείνα που δημιουργούνται μετά από αυτήν. Εξ ετέρου, τόσο ο εκκαθαριστής, ο οποίος, κατά την επικρατούσα άποψη, ασκεί τη διοίκηση, διαχείριση και εκπροσώπηση όχι ως εταιρικό όργανο, αλλά ως δημόσιος λειτουργός (πρβλ ΑΠ 1504/2002 ΔΕΕ 2003/178 , ΝΣΚ 530/20060), όσο και τα υπ'αυτού εξουσιοδοτημένα όργανα δεν υπέχουν οποιαδήποτε ποινική,

αστική, διοικητική ή άλλη ευθύνη για τα χρέη της επιχείρησης προς το Δημόσιο, τα νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου και τους ασφαλιστικούς οργανισμούς, ως και για τις οφειλές προς τους εργαζόμενους, ανεξάρτητα από τον χρόνο γένεσης της οφειλής. Η παραπάνω απαλλαγή στηρίζεται στο γεγονός ότι, κατά τα προαναφερόμενα, ο εκκαθαριστής διορίζεται να επιτελέσει συγκεκριμένο σκοπό που εξυπηρετεί δημόσιο συμφέρον, και ως εκ τούτου επιτελεί «λειτούργημα» (βλ. Π Μάζη «Η εδική εκκαθάριση των προβληματικών επιχειρήσεων», 2005 σ. 133-134). Μόνο δε αν συνεχίσει ο ίδιος την λειτουργία της επιχείρησης και μετά την δημοσίευση της δικαστικής απόφασης ενεργεί πλέον όχι μόνο ως δημόσιος λειτουργός, αλλά και ως εταιρικό όργανο (βλ. Σημείωμα επί της απόφασης ΑΠ 221/2014 NOB 63/2015 σ.8).

25.-Με τις διατάξεις του ν. 3049/2002 εισήχθη ο θεσμός της «αποκρατικοποίησης» που ορίστηκε, με το άρθρο 2 αυτού, ως: «η εφάπαξ ή σταδιακή έξοδος των επιχειρήσεων του Δημοσίου από τον έλεγχό του». Ως τρόποι αποκρατικοποίησης, ενδεικτικά, ορίστηκαν από τον νόμο: η πώληση του συνόλου της επιχείρησης ή περιουσιακών στοιχείων ή τμημάτων ή κλάδων αυτής - που δύναται, χωρίς να είναι υποχρεωτικό, να συνοδεύεται με σύναψη συμφωνίας μετόχων, η εισαγωγή αυτής σε Χρηματιστήριο Αξιών, ή σε άλλη οργανωμένη αγορά, η αναδιοργάνωση αυτής κλπ.

26.-Με το άρθρο μόνο του ν. 3985/2011 εγκρίθηκε το Μεσοπρόθεσμο Πλαίσιο Δημοσιονομικής Στρατηγικής των ετών 2012-2015 που καταρτίσθηκε σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 62^Α του ν. 2362/1995 και το οποίο, στο Κεφάλαιο Β' αυτού, περιέλαβε τους Πίνακες: Πίνακα υπό στοιχείο Ι'- «Παρεμβάσεις» και Πίνακα υπό στοιχείο ΙΙ'- «Αποκρατικοποιήσεις», με σκοπό την ενίσχυση των δημοσίων εσόδων με την αξιοποίηση ακινήτων του Ελληνικού Δημοσίου και αποκρατικοποιήσεις επιχειρήσεων που ανήκουν στην ιδιωτική του περιουσία. Στην αιτιολογική έκθεση του νόμου αναλύονται οι στόχοι και το χρονοδιάγραμμα του προγράμματος αποκρατικοποιήσεων, ως και η συμβολή του στην εξυπηρέτηση του δημόσιου χρέους. Παράλληλα σε αυτήν επισημαίνεται ότι με το πρόγραμμα, για πρώτη φορά, γίνεται καταγραφή και αξιοποίηση των μεγαλύτερων και πλέον ανεκμετάλλευστων στοιχείων του ενεργητικού του Κράτους.

27.-Με το άρθρο 1 Κεφάλαιο Α' του ν. 3986/2011 (Α'152) συστήθηκε το «ΤΑΜΕΙΟ ΑΞΙΟΠΟΙΗΣΗΣ ΙΔΙΩΤΙΚΗΣ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΣ ΤΟΥ ΔΗΜΟΣΙΟΥ» (ΤΑΙΠΕΔ), με σκοπό την αξιοποίηση περιουσιακών στοιχείων του Δημοσίου, καθώς και περιουσιακών στοιχείων ΝΠΔΔ ή δημοσίων επιχειρήσεων, των οποίων το μετοχικό κεφάλαιο ανήκει εξ ολοκλήρου άμεσα ή έμμεσα στο Δημόσιο ή σε ΝΠΔΔ. Τα εν λόγω περιουσιακά στοιχεία μεταβιβάζονται στο Ταμείο, σύμφωνα με τις διατάξεις που ορίζει ο νόμος. Το ΤΑΙΠΕΔ είναι νομικό πρόσωπο ιδιωτικού δικαίου, λειτουργεί προς εξυπηρέτηση του δημοσίου συμφέροντος και ανήκει εξ ολοκλήρου στο Κράτος (βλ. ΣΤΕ 2867/2016).

Ιδρύθηκε για την προώθηση της ταχείας, αποτελεσματικής και διαφανούς υλοποίησης του 5ετούς προγράμματος διαχείρισης και αξιοποίησης των περιουσιακών στοιχείων του Δημοσίου, με την σύναψη συμβάσεων ιδιωτικού δικαίου σε τρίτους, δηλαδή δεν έχει σκοπό άλλο πλην του ταμειακού (πρβλ. ΣΤΕ 2527/2015). Στο Ταμείο αυτό θα περιέλθει η ιδιοκτησία των εμπορεύσιμων περιουσιακών στοιχείων του Δημοσίου, όπως αυτά παρουσιάζονται στον νόμο. (ΣΤΕ 757/2017).

28.- Σύμφωνα με το άρθρο 31 παρ. 4 του ν. 4141/2013 (Α' 81) για τα πρόσωπα που είχαν ή έχουν ή πρόκειται να τους ανατεθεί η νόμιμη εκπροσώπηση των εταιριών, οι οποίες περιλαμβάνονται στο πρόγραμμα αποκρατικοποιήσεων του μεσοπρόθεσμου πλαισίου δημοσιονομικής πολιτικής των ετών 2011-2015 και 2013-2016 που έχουν εγκριθεί με τους ν. 3985/2011 και 4093/2013, αντίστοιχα, για τις οφειλές των εταιριών αυτών προς το Δημόσιο, ΝΠΔΔ, ασφαλιστικούς οργανισμούς και ΟΤΑ α' και β' βαθμού, αναστέλλεται η ποινική δίωξη (παρ.4^{α'}). Επίσης κατά των παραπάνω προσώπων και μέχρι τον χρόνο που ορίζεται στην επόμενη περίπτωση 4γ' του ίδιου άρθρου δεν επισπεύδονται πράξεις ή μέτρα εκτέλεσης κατά τον ΚΕΔΕ ή άλλον ειδικό νόμο για τις οφειλές προς τους προαναφερόμενους φορείς (παρ. 4β'). Η παραπάνω αναστολή ποινικής δίωξης και μέτρων εκτέλεσης διαρκούν: 1) είτε μέχρι την περάτωση της αποκρατικοποίησης της εταιρείας, για τα χρέη της οποίας διώκεται ο νόμιμος εκπρόσωπος ή έχουν επιδιωχθεί αναγκαστικά μέτρα, 2) είτε μέχρι την αξιοποίηση επί μέρους περιουσιακών στοιχείων αυτής, 3) είτε μέσω της μεταβίβασης περιουσιακών στοιχείων της στο ΤΑΙΠΕΔ και 4) είτε με τη θέση της σε λύση και εκκαθάριση, οπότε αίρεται το αξιόποινο των πράξεων και παύουν οριστικά τόσο οι ποινικές διώξεις, όσο και κάθε πράξη ή μέτρο εκτέλεσης κατά των φυσικών προσώπων των περιπτώσεων α' και β' και η ευθύνη εξόφλησης των οφειλών παραμένει στα νομικά πρόσωπα και βαρύνει τα περιουσιακά στοιχεία τους (παρ. 4γ').

29.- Η αλληλέγγυα και εις ολόκληρον ευθύνη των «διοικούντων» νομικά πρόσωπα για οφειλές προς το Δημόσιο φόρων, ΦΠΑ και του φόρου που παρακρατείται, στοιχειοθετείται στις διατάξεις του άρθρου 115 του ν. 2238/1994, όπως ισχύει για τα εισοδήματα που αποκτήθηκαν μέχρι της 31-12-2013, εφεξής δε στις διατάξεις του άρθρου 50 του ν. 4174/2013 (με το οποίο εισήχθησαν ως ευθυνόμενοι και οι διοικούντες νομικές οντότητες), όπως η διάταξη αυτή ίσχυσε μέχρι την αντικατάστασή της με το άρθρο 34 παρ. 1 του ν. 4646/2019. Με την τελευταία αυτή διάταξη για πρώτη φορά, για την θεμελίωση της ευθύνης των παραπάνω προσώπων, εισάγεται, μεταξύ άλλων, η έννοια της υπαιτιότητας για την μη καταβολή της οφειλής, με το βάρος απόδειξης για την μη ύπαρξή της να το φέρουν τα ίδια τα συνευθυνόμενα πρόσωπα. Οι πρόσφατες διατάξεις έχουν αναδρομική ισχύ, εφαρμοζόμενες και για οφειλές που έχουν βεβαιωθεί σε βάρος των

αλληλέγγυα ευθυνόμενων προσώπων πριν από τη θέση σε ισχύ του ν. 4646/2019, εφόσον υποβληθεί σχετική αίτηση από τον ενδιαφερόμενο εντός 3 μηνών από τη δημοσίευση του νόμου (άρθρ. 66 παρ. 29 ν. 4646/2019).

30.- Η μέχρι την νομοθέτηση των νέων διατάξεων αλληλέγγυα ευθύνη για τις οφειλές προς το Δημόσιο ισχύει τόσο για τα πρόσωπα που είναι διευθυντές, πρόεδροι, διαχειριστές, διευθύνοντες σύμβουλοι και γενικά εντεταλμένοι στη διοίκηση, διαχείριση και εκκαθάριση των νομικών προσώπων και νομικών οντοτήτων, κατά το χρόνο διάλυσης ή συγχώνευσης αυτών, ανεξάρτητα από τον χρόνο βεβαίωσης των οφειλών, όσο και για τα ίδια πρόσωπα που είχαν μια από τις παραπάνω ιδιότητες κατά τον χρόνο διάρκειας της λειτουργίας του νομικού προσώπου που εκπροσωπούν, υπό τις διακρίσεις που ορίζουν οι περιπτώσεις α' και β' της παραγράφου 3 του άρθρου 115 και παρ. 2 του άρθρου 50 του ν. 4174.2013 (όπως η τελευταία διάταξη ίσχυε πριν την αντικατάστασή της με το άρθρο 34 ν. 4646/2019). Η ευθύνη όμως κατά την διάρκεια της λειτουργίας του νομικού προσώπου ή της νομικής οντότητας περιορίζεται μόνο στην πληρωμή παρακρατούμενων φόρων, ΦΠΑ και όλων των επιρριπτόμενων φόρων. Η νέα διάταξη του άρθρου 34 παρ. 1 του ν. 4646/2019 συμπεριέλαβε, υπό τις λοιπές προϋποθέσεις που ορίζει αυτή, όλα τα πρόσωπα που έχουν μια από τις παραπάνω ιδιότητες, τόσο κατά την διάρκεια λειτουργίας του νομικού προσώπου, όσο και κατά τον χρόνο λύσης ή διάλυσης ή συγχώνευσης αυτού, ή κατά την διάρκεια της εκκαθάρισής του και προσδιόρισε την ευθύνη για την πληρωμή του φόρου εισοδήματος, παρακρατούμενου και επιρριπτόμενου φόρου, ΦΠΑ και ΕΝΦΙΑ που οφείλεται από τα νομικά πρόσωπα ή τις νομικές οντότητες, ανεξάρτητα από τον χρόνο βεβαίωσης αυτών, ως και για τόκους, πρόστιμα και προσαυξήσεις επ'αυτών και οποιεσδήποτε διοικητικές κυρώσεις που επιβάλλονται επ'αυτών.

31.- Στην περίπτωση του ερωτήματος, ανώνυμη βιομηχανική εταιρεία, η οποία είναι δημόσια επιχείρηση, κατά τις διατάξεις του ν.3429/2005 και Διευθύνων Σύμβουλος αυτής, για συγκεκριμένα χρονικά διαστήματα, υπήρξε ο Δ.Π., είχε περιληφθεί στο πρόγραμμα αποκρατικοποιήσεων του ν. 3985/2011 (βλ. Πίνακας υπό στοιχείο ΙΙ' «Αποκρατικοποιήσεων»), με σκοπό την πώληση ποσοστού 72,6% των μετοχών που κατέχει σε αυτήν το Ελληνικό Δημόσιο, με εκτιμώμενο χρόνο το 4^ο τρίμηνο. Ακολούθως, εκδόθηκε η με αριθμό 216/25-4-2012 απόφαση της Διυπουργικής Επιτροπής Αναδιαρθρώσεων και Αποκρατικοποιήσεων, με την οποία, μεταξύ άλλων, δόθηκε στον Υπουργό των Οικονομικών η εξουσιοδότηση να συνάψει σύμβαση με την εταιρεία «ΤΑΙΠΕΔ ΑΕ», με σκοπό αυτή να ασκεί, μέχρι την ολοκλήρωση της αποκρατικοποίησης, τα δικαιώματα ψήφου των μετοχών του Ελληνικού Δημοσίου.

32.- Στην συνέχεια η επιχείρηση τέθηκε σε καθεστώς ειδικής εκκαθάρισης του άρθρου 14^Α ν.3429/2005, μετά από αίτηση του Ελληνικού Δημοσίου, ενώπιον του Εφετείου Θεσσαλονίκης που ήταν και η έδρα της εταιρείας. Επί της

αίτησης εκδόθηκε η με αριθμό 191/2014 απόφαση του παραπάνω δικαστηρίου που έκανε δεκτή αυτήν.

Ο προβληματισμός της Υπηρεσίας επικεντρώνεται στην δυνατότητα της εφαρμογής ή μη της διάταξης του άρθρου 31 παρ. 4 του ν. 4141/2013 στο στάδιο όπου η παραπάνω δημόσια επιχείρηση έχει υπαχθεί μεν στις προς αποκρατικοποίηση επιχειρήσεις, πλην όμως προτού αυτή επιτευχθεί η εταιρεία περιήλθε σε καθεστώς ειδικής εκκαθάρισης.

33 Η θέση της επιχείρησης στην ειδική εκκαθάριση ενεργεί ως παράγων «ανατροπής», άλλως «διακοπής», της διαδικασίας αποκρατικοποίησης αυτής, δεδομένου ότι οι δυο αυτές διαδικασίες δεν δύνανται να δρουν παράλληλα, κυρίως διότι αποβλέπουν σε διαφορετικό αποτέλεσμα. Συγκεκριμένα η μεν αποκρατικοποίηση έχει ως σκοπό την πώληση με ιδιωτική σύμβαση των μετοχών που κατέχει του Ελληνικό Δημόσιο από το ΤΑΙΠΕΔ σε τρίτους, έτσι ώστε το προϊόν της πώλησης να προστεθεί στα δημόσια έσοδα που προορίζονται αποκλειστικά για την εξυπηρέτηση του δημόσιου χρέους, η δε ειδική εκκαθάριση είναι μορφή συλλογικής εκτέλεσης, ειδικού σκοπού και θεσμικός μηχανισμός, του οποίου η συνταγματικότητα έχει γίνει νομολογιακά αποδεκτή, (πρβλ. ΝΣΚ 538/2006) και αποσκοπεί στην εκποίηση του συνόλου ή μέρους της επιχείρησης, με σκοπό την ικανοποίηση των πιστωτών. Σε περίπτωση δε που απομείνει τελικό προϊόν της εκκαθάρισης, μετά την ολοκλήρωση του σκοπού της, τούτο αποτελεί έσοδο που αποδίδεται στο Ελληνικό Δημόσιο και εγγράφεται στον Προυπολογισμό του Υπουργείου Οικονομικών (άρθρ. 14^Α παρ. 25 περιπτ. ε' ν. 3429/2005). Δηλαδή, εφόσον η επιχείρηση περιήλθε σε θέση ειδικής εκκαθάρισης, παύουν να ισχύουν επ' αυτής οι διατάξεις που αφορούν την αποκρατικοποίηση επιχειρήσεων.

34.- Συνεπώς, αφού η επιχείρηση περιήλθε σε θέση ειδικής εκκαθάρισης δεν εφαρμόζονται πλέον οι διατάξεις του άρθρου 31 της παραγράφου 4 του ν. 4141/2013, οι οποίες αναφέρονται, αποκλειστικά, στην αναστολή ποινικής δίωξης και μέτρων εκτέλεσης των νομίμων εκπροσώπων των εταιρειών που περιλαμβάνονται στο πρόγραμμα αποκρατικοποίησης (βλ. σχετικά και τίτλο του άρθρου 31: «Ρυθμίσεις θεμάτων αποκρατικοποιήσεων»). Αντίθετα, εφαρμόζονται, οι διατάξεις του άρθρου 14^Α του ν. 3429/2005, οι οποίες καθορίζουν, κατά τα προαναφερόμενα, τις προϋποθέσεις υπαγωγής της δημόσιας επιχείρησης στην ειδική εκκαθάριση, τις έννομες συνέπειες αυτής, την διαδικασία της εκκαθάρισης, τα καθήκοντα του εκκαθαριστή, το εύρος της ευθύνης αυτού κλπ. «Αντίστοιχη» διάταξη που ισχύει εν προκειμένω, όπου η δημόσια επιχείρηση τελεί υπό ειδική εκκαθάριση, εκείνης του άρθρου 31 του ν. 4141/2013 (που ισχύει στην αποκρατικοποίηση), είναι η διάταξη της παραγράφου 20 του παραπάνω άρθρου 14^Α, στην οποία ορίζεται ρητά η απαγόρευση κάθε μέτρου, εκκρεμούς ή όχι, ατομικής ή συλλογικής, αναγκαστικής εκτέλεσης κατά της επιχείρησης και η λήψη ασφαλιστικών μέτρων εναντίον της από την ημέρα της δημοσίευσης της απόφασης του

Εφετείου και μέχρι την ολοκλήρωση της εκκαθάρισης. Αυτή η απαγόρευση ισχύει για όλα τα χρέη της επιχείρησης και για εκείνα που γεννώνται μετά την δημοσίευση της απόφασης του Εφετείου.

35.- Η παραπάνω αναστολή εκτέλεσης της διάταξης του άρθρου 14^Α παρ. 20 του ν. 3429/2005 που εφαρμόζεται στην περίπτωση του ερωτήματος, δεν ισχύει όμως και για τα συνυπεύθυνα με την εταιρεία φυσικά πρόσωπα. Τούτο, διότι ο νόμος δεν προβλέπει τίποτε σχετικά και συνεπώς, δεν είναι δυνατόν, στο πλαίσιο της επιβεβλημένης στενής ερμηνείας των διατάξεων που άπτονται φορολογικών θεμάτων, να κριθεί, ερμηνευτικά, ότι η εν λόγω αναστολή επεκτείνεται και στα πρόσωπα αυτά. Αν ο νομοθέτης ήθελε θα το όριζε, όπως προέβλεπε για την, κατά την διάρκεια της εκκαθάρισης, μη ευθύνη του εκκαθαριστή και των εξουσιοδοτημένων από αυτόν οργάνων (παρ. 21). Συνεπώς, η θέση της επιχείρησης υπό καθεστώς ειδικής εκκαθάρισης δεν έχει ως συνέπεια την αναστολή κάθε μέτρου εκτέλεσης εις βάρος των προσώπων που είχαν διοικήσει την επιχείρηση (και συναφώς εκ της κακής διαχείρισης αυτών, περιήλθε αυτή σε κακή οικονομική κατάσταση), για την μη απόδοση παρακρατούμενων ή επιρριπτόμενων στην κατανάλωση φόρων ή εν γένει φόρων, όπως αυτοί προσδιορίζονται από την ισχύουσα σήμερα διάταξη του άρθρου 50 του ν. 4174/2013, κατά τον χρόνο που αυτοί άσκησαν διοίκηση (πρβλ. ΣΤΕ 1028/2013). Τέλος, όσον αφορά στο γ' ερώτημα καλύπτεται από την απάντηση στο β' ερώτημα.

36.- Μειοψήφησαν οι Νομικοί Σύμβουλοι Θεόδωρος Ψυχογιός και Διονύσιος Χειμώνας.

Ο Νομικός Σύμβουλος Θεόδωρος Ψυχογιός διατύπωσε την εξής άποψη: Από τη διάταξη του άρθρου 31 § 4 περ. γ' του ν. 4141/2013 προκύπτει ότι, εφόσον, μετά την έναρξη της διαδικασίας αποκρατικοποίησης, η εταιρεία τεθεί σε εκκαθάριση, τότε παύει μεν να ισχύει η αναστολή των περιπτώσεων α' και β' του πιο πάνω άρθρου 31§4, πλην όμως, αίρεται το αξιόποινο των πράξεων και παύουν οριστικά τόσο οι ποινικές διώξεις, όσο και κάθε πράξη ή μέτρο εκτέλεσης κατά των φυσικών προσώπων των πιο πάνω περιπτώσεων α' και β'. Είναι προφανές ότι ο νομοθέτης δεν είχε πρόθεση να επιφυλάξει την ευνοϊκή μεταχείριση της ρύθμισης αυτής μόνο στην περίπτωση που η εταιρεία τέθηκε σε ειδική εκκαθάριση, άλλωστε, δεν διακρίνει σχετικά, ενώ, εξάλλου, δεν συνέτρεχε και κάποιος ιδιαίτερος, προς τούτο, λόγος.

Ωστόσο, η πιο πάνω ρύθμιση ελέγχεται ως προς τη συμβατότητα αυτής στο άρθρο 4 § 1 του Συντάγματος στην περίπτωση που παρέχει την αναφερθείσα απαλλαγή στους εκπροσώπους των εταιρειών με χρέη προς το Δημόσιο, τα οποία προήλθαν από υπαίτιες πράξεις ή παραλείψεις των εν λόγω εκπροσώπων (π.χ. από υπαίτιες παραβάσεις της φορολογικής νομοθεσίας, με σκοπό την αποφυγή φορολογικών υποχρεώσεων της εταιρείας). Και τούτο, διότι, στην περίπτωση αυτή, η συγκεκριμένη ρύθμιση εισάγει

προδήλως άνιση μεταχείριση μεταξύ των εκπροσώπων των υπό αποκρατικοποίηση δημοσίων επιχειρήσεων, που τέθηκαν σε εκκαθάριση και των εκπροσώπων των λοιπών επιχειρήσεων, οι οποίοι δεν απαλλάσσονται της ευθύνης, σε περίπτωση συνδρομής υπαιτιότητας αυτών (βλ. άρθρο 34§1 του ν. 4646/2019 και άρθρο 71 Α.Κ.), μάλιστα δε και χωρίς υπαιτιότητα, πριν από τη θέσπιση του ν. 4646/2019 (πρβλ. ΑΠ 1221/2014 σε Συμβούλιο, ως προς την αντισυνταγματικότητα ρύθμισης που προέβλεπε απαλλαγή από ποινική δίωξη ανεξαρτήτως δόλου των διωκομένων). Εξάλλου, γίνεται μεν δεκτό ότι είναι δυνατό να κάμπτεται νομοθετικώς η προεκτεθείσα συνταγματική αρχή της ισότητας των πολιτών έναντι του νόμου λόγω γενικότερου κοινωνικού ή δημόσιου συμφέροντος, (Ολ. Α.Π. 4/2012, 11/2008, 3/2006, 38/2005), πλην όμως, είναι προφανές ότι δεν συνέτρεχε τέτοιος λόγος, εν προκειμένω.

37.- Κατά την ειδικότερη γνώμη του Νομικού Συμβούλου Διονύσιου Χειμώνα: Σύμφωνα με το ιστορικό του ερωτήματος η παραπάνω ανώνυμη εταιρεία έχει υπαχθεί στο ειδικό και αυστηρό νομοθετικό καθεστώς των αποκρατικοποιήσεων προκειμένου να διενεργηθεί πώληση μέρους των μετοχών της ποσοστού 72% [άρθρα 1 & 4 ν. 3049/2002, άρθρο μόνο ν. 3985/2011, άρθρο 1 ν. 3986/2001 και απόφασης Δ.Ε.Α.Α. υπ' αριθμ. 216/2012 (Β' 1363/24-4-2014)].

Από το ίδιο ιστορικό δεν προκύπτει η δύναμη νόμου άρση ή κατάργηση του ως άνω καθεστώτος, ώστε να καθίσταται επιτρεπτή η θέση της εταιρείας σε ειδική εκκαθάριση, η οποία έχει άλλο σκοπό και συνεπάγεται διαφορετικά αποτελέσματα από αυτά της αποκρατικοποίησης.

Επομένως, εξακολουθούν να διέπουν τις έννομες σχέσεις της εταιρείας οι ειδικές διατάξεις (και μόνο) περί αποκρατικοποιήσεων, μεταξύ των οποίων είναι και αυτή της παραγράφου 4 του άρθρου 31 του ν. 4141/2013, η οποία ορίζει ότι ο χρόνος αναστολής των υπό ρύθμιση περιπτώσεων της διάταξης είναι μέχρι την αξιοποίηση των επιμέρους περιουσιακών στοιχείων αυτής (πώληση του 72,6% των μετοχών), οπότε αίρεται και το αξιόποινο των πράξεων και παύουν οριστικά τόσο οι ποινικές διατάξεις, όσο και κάθε πράξη ή μέτρο εκτέλεσης κατά των φυσικών προσώπων των πιο πάνω περιπτώσεων.

Απάντηση

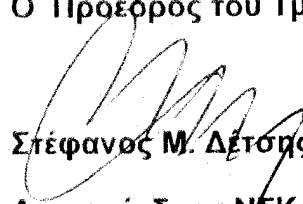
38.- Με δεδομένα τα ανωτέρω, το Β' Τμήμα του ΝΣΚ γνωμοδοτεί, **κατά πλειοψηφία**, ως εξής: **Επί του πρώτου ερωτήματος:** Δεν εφαρμόζονται στην συγκεκριμένη περίπτωση του Δ.Π. πρώην Προέδρου και Διευθύνοντος Συμβούλου ανώνυμης βιομηχανικής εταιρείας που έχει ενταχθεί στην ειδική εκκαθάριση του άρθρου 14^Α του ν. 3429/2005, οι διατάξεις της παραγράφου 4 του άρθρου 31 του ν. 4141/2013 και **Επί του δεύτερου και τρίτου**

ερωτήματος: Η θέση της εταιρείας στο καθεστώς της ειδικής εκκαθάρισης του άρθρου 14^Α του ν. 3429/2005 συνεπάγεται την απαγόρευση λήψης μέτρων αναγκαστικής εκτέλεσης μέχρι την ολοκλήρωση της εκκαθάρισης μόνο έναντι της επιχείρησης, όπως ρητά ορίζει η παράγραφος 20 του παραπάνω άρθρου και όχι και έναντι των συνυπεύθυνων για την καταβολή των οφειλών αυτής φυσικών προσώπων.

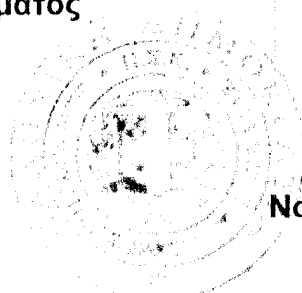
ΘΕΩΡΗΘΗΚΕ

Αθήνα 21-02-2020

Ο Πρόεδρος του Τμήματος

Στέφανος Μ. Δέτσας

Αντιπρόεδρος ΝΣΚ

Η Εισηγήτρια

Ελένη Πασαμιχάλη

Νομική Σύμβουλος του Κράτους